

Mikrocenzus 2016

7. Lakáskörülmények

Mikrocenzus 2016

7. Lakáskörülmények

© Központi Statisztikai Hivatal, 2018

ISBN 978-963-235-494-1ő

ISBN 978-963-235-532-0

Felelős kiadó:

Dr. Vukovich Gabriella elnök

Felelős szerkesztő:

Kovács Marcell főosztályvezető

Tartalom

Elnöki köszöntő	4
Összefoglaló	5
1. A lakásállomány jellemzői.....	6
1.1. Történeti áttekintés.....	6
1.2. A lakásállomány területi jellemzői.....	6
2. A lakott lakások jellemzői	8
2.1. Tulajdonjelleg, a lakás használatának jogcíme	8
2.2. A lakások mérete: szobaszám, alapterület	9
2.3. A lakások felszereltsége	10
2.3.1. Vízellátás	10
2.3.2. Csatornázottság.....	10
2.3.3. Vízellátásos WC-vel, fürdőszobával való ellátottság.....	11
2.3.4. Fűtési mód, fűtőanyag.....	11
2.4. A lakások komfortossága, a lakásban elvégzett felújítási munkálatok..	12
2.5. A lakások építési éve, falazata.....	14
3. A nem lakott lakások jellemzői	15
3.1. A nem lakott lakások számának alakulása.....	15
3.2. Tulajdonjelleg, használat típusa	15
3.3. Alapterület, szobaszám	16
3.4. Falazat	16
3.5. Felszereltség, komfortosság	16
4. A lakások lakói.....	18
4.1. Laksűrűség, a lakók száma és korösszetétele	18
4.2. A lakások lakóinak lakásjellemzők szerinti sajátosságai.....	19
A KSH honlapjáról elérhető részletes táblák jegyzéke	24

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

A Központi Statisztikai Hivatal 2016 október–novemberében a háztartások 10%-os mintáján mikrocenzust hajtott végre. A „kis népszámlálás” során az ország 2148 településén mintegy 440 ezer háztartást kerestünk meg, hogy információt gyűjtsünk társadalmunk aktuális jellemzőiről.

A 2016. évi mikrocenzust papír kérdőívek nélkül, kizárólag elektronikus módon bonyolítottuk le. Ezzel a módszerrel nem csak a kérdőívek nyomtatásától tekinthettünk el, de az adatok feldolgozása is gyorsabbá vált. 2017 május végén, hat hónappal az adatgyűjtés befejezése után *A népesség és a lakások jellemzői* című kiadványban már közölni tudtuk az adatfelvétel első eredményeit, amelyet a honlapunkon mintegy ezer adattábla kísért megyei csoportosításban, a legfontosabb adatokat járási szinten is részletezve.

E kiadványunkban a mikrocenzus eredményeinek közlését a lakásállomány részletes adataival folytatjuk. Ismertetjük a lakott és nem lakott lakások jellemzőit, valamint a lakók lakásjellemzők szerinti sajátosságait. Bemutatjuk, hogy a lakások minőségének javítására jellemzően milyen felújítási, korszerűsítési munkálatokat végeztek el. Elemezzük a legutóbbi, 2011. évi népszámlálás óta bekövetkezett változásokat. Az ábrákkal, térképekkel illusztrált szöveges ismertetés mellett a honlapunkon gazdag táblamellékletben idősoros, valamint régiós és megyei bontású területi adatok is elérhetőek.

Tisztelettel ajánlom az érdeklődők figyelmébe a mikrocenzus honlapját (www.ksh.hu/mikrocenzus2016), ahol e kiadványunk mellett értesülhetnek a további adatközlésekről is.

Dr. Vukovich Gabriella
a Központi Statisztikai Hivatal
elnöke

Összefoglaló

1. A lakásállomány jellemzői

- 2016. október 1-jén Magyarország lakásállománya 4 millió 405 ezer lakásból állt. A 2011. évi népszámlálás óta a lakásállomány csak kismértékben, 0,3%-kal nőtt, ami 15 ezer új lakást jelent.
- A lakott lakások száma a 2011. évi népszámláláshoz képest 1,5%-kal csökkent. 2016. október 1-jén 3 millió 854 ezer volt.

2. A lakott lakások jellemzői

- 2016-ban a lakott lakások 98%-a volt magánszemélyek tulajdonában, míg 2011-ben 96%-a.
- 2011 óta 4 m²-rel nőtt a lakott lakások átlagos alapterülete, 2016-ban 82 m² volt.
- A vezetékes vízzel ellátott lakások aránya 2016-ra 99%-ra emelkedett. A házi vízvezetékkel rendelkező lakások száma tovább csökkent, arányuk a 2%-ot sem éri el.
- 2016-ban a közcsatornával ellátott lakott lakások aránya 10 százalékponttal volt magasabb, mint az előző népszámláláskor.
- Az összkomfortos és a komfortos lakások aránya tovább nőtt, 2016-ban a lakott lakások 95%-a tartozott ide. A komfort nélküli, szükség és egyéb lakások hányada a felére, 2,5%-ra csökkent.

3. A nem lakott lakások jellemzői

- A nem lakott lakások aránya kismértékben növekedett. Míg 2011-ben a lakásállomány 11%-a tartozott a nem lakott lakások körébe, addig 2016-ban ez az arány 12% volt.
- A nem lakott lakások 94%-a volt magántulajdonú 2016-ban. A lakások túlnyomó többsége hazai tu-

lajdonban volt, 4,1%-a, 22 ezer lakás külföldi állampolgár tulajdona. A nem lakott lakások 3,0%-a önkormányzat, illetve 2,9%-a más intézmény, szervezet tulajdonában volt.

- A nem lakott lakások a lakottaknál kisebb méretűek, átlagos alapterületük 65 m² volt 2016-ban.
- A nem lakott lakások felszereltsége, közművesítettségi szintje jelentősen alatta maradt a lakottakénak. A nem lakott lakások 43%-a összkomfortos, 38%-a komfortos, 6,0%-a félkomfortos és 13%-a komfort nélküli, szükség- és egyéb lakás.

4. A lakások lakói

- 2016-ban 9 millió 584 ezer fő élt lakásokban és lakott üdülőkben. A száz lakásra jutó lakók száma 249 fő volt.
- Az egy személy által lakott lakások aránya 28% volt, 2011 óta kismértékben csökkent.
- 2016-ban a lakók 91%-a tulajdonosként lakott a lakásban, 8,0%-a bérlőként és alig több mint 1%-a más jogcímen. A bérlők 30%-át a fiatalok (15–29 évesek) tették ki.
- 2016-ban közel 70%-ra emelkedett az összkomfortos lakásban élők aránya. Ezzel párhuzamosan csökkent a komfort nélküli és a szükséglakásokban élők hányada. 2016-ban 253 ezren éltek ilyen rossz minőségű lakásokban.
- 2006–2016 között a lakók 83%-a élt olyan lakásban, amelyben belső festést végeztek, 45%-uk lakásában burkolatot cseréltek, 39%-uknál nyílászárót.

1. A lakásállomány jellemzői

1.1. Történeti áttekintés

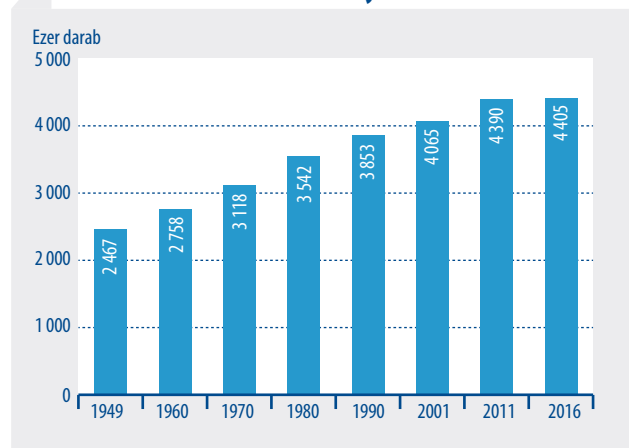
A II. világháború utáni első népszámlálás alkalmával, 1949-ben közel 2,5 millió lakóegységet mértek fel. A nem lakott lakások aránya kevesebb mint 2% volt, és szintén alacsony volt, a fél százalékot sem érte el a lakás fogalmának nem megfelelő, ún. lakott egyéb lakóegységek részesedése. A háború utáni évtizedekben a dinamikus állami lakásépítés következtében a lakásállomány – a lakások és lakott üdülők együttes száma – gyors ütemben nőtt. Az 1960-as évektől az 1980-as évek végéig a népszámlálások tízéves periódusaiban 10%-ot meghaladó lakásállomány-gyarapodást regisztráltak. A nem lakott lakások száma és aránya is folyamatosan nőtt, lakásállományon belüli részesedése 1990-re meghaladta a 6%-ot.

Az 1990-es években a lakásépítés üteme csökkent, a lakásállomány gyarapodása már kevesebb mint 6% volt. 2001-től az állami támogatású hitelprogramok hatására a lakásépítés kimozdult a mélypontról, és növekedésnek indult. Évről évre nőtt az újonnan épült lakások száma, amely 2004-re érte el csúcspontját. Ezt követően az állami támogatású lakáshitelezés visszaszorult, amit a devizahitelezés részben ellensúlyozni tudott, de a lakásépítési kedv visszaesett. Az épített lakások számának lassú csökkenése a 2008-ban kezdődő gazdasági válság hatására felerősödött, és az évtized végére a lakásépítés a II. világháború óta nem tapasztalt mértékben visszaesett.

Mindezen folyamatok eredményeként a 2011. évi népszámlálás során összeírt 4 millió 390 ezer lakás 8,0%-kal haladta meg az előző népszámláláskor regisztrált lakások számát. A nem lakott lakások lakásállományon belüli arányának növekedése tovább foly-

tatózott, 11%-ra emelkedett. Az épített lakások száma 2011 után tovább csökkent, évente kevesebb mint tízezer új lakás épült. Ennek következtében a 2016. évi mikrocenzus lakásállomány-növekedése mindössze 0,3% volt 2011-hez képest. A nem lakott lakások aránya a köztes öt évben kismértékben tovább nőtt, 2016-ban meghaladta a 12%-ot.

1.1.1. ábra A lakásállomány alakulása

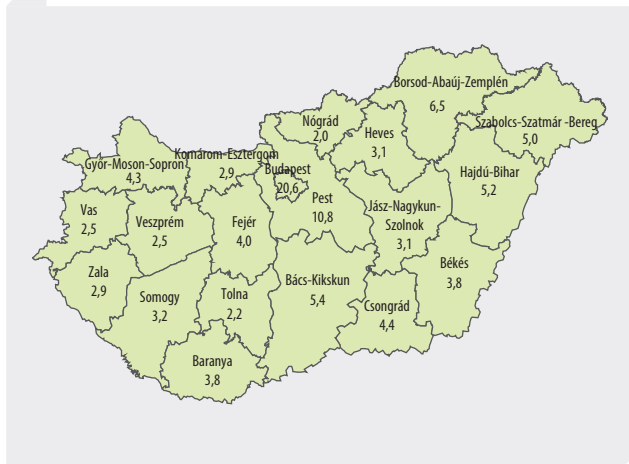

1.2. A lakásállomány területi jellemzői

A 4 millió 405 ezer lakás egyötöde a fővárosban található, tizede Pest megyében. Négy megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg) népessége meghaladta a félmillió főt, lakásállományuk pedig 200 ezer feletti volt. A két legkisebb lélekszámú megye, Nógrád és Tolna 100 ezer alatti lakásállománnyal rendelkezett 2016-ban.

A 2011 és 2016 közötti időszakban a megyék közül csak Pest és Győr-Moson-Sopron népessége nőtt,

1.2.1. ábra A lakásállomány megoszlása megyék szerint, 2016, %

1.2.1. tábla A lakásállomány településtípus szerint, 2016

Településtípus	Lakott	Nem lakott	Összes
	lakás		

Lakások száma, ezer

Főváros	801	107	908
Megyeszékhely	709	88	797
Többi megyei jogú város	105	11	116
Többi város	1 206	163	1 368
Városok együtt	2 820	369	3 189
Községek, nagyközségek	1 034	182	1 216
Összesen	3 854	550	4 405

A 2016. évi lakásállomány a 2011. évi népszámlálás százalékában

Főváros	101,7	91,0	100,3
Megyeszékhely	98,0	121,0	100,1
Többi megyei jogú város	99,2	107,7	99,9
Többi város	98,1	129,1	101,0
Városok együtt	99,1	112,8	100,5
Községek, nagyközségek	97,0	120,0	99,8
Összesen	98,5	115,1	100,3

ezekben a megyékben a lakásállomány 2%-ot meghaladó mértékben gyarapodott. A többi megyében a lakásállomány az öt évvel korábbi szinten stagnált, vagy lakásszámcsökkenés következett be.

A lakásállomány településtípusok közötti megoszlása nem változott. A fővárosban találjuk a lakások

egyötödét, a városokban a felét, a községekben pedig a 30%-át.

A lakott lakások száma 2016-ban 3 millió 854 ezer volt, 1,5%-kal kevesebb, mint az előző népszámláláskor. A lakott lakások számának csökkenését egyrészt a fogyó népességszám, másrészt az újonnan épített lakások számának drasztikus visszaesése okozta. A lakott lakások száma csak a fővárosban, Pest és Győr-Moson-Sopron megyében nőtt. A legnagyobb, 5%-ot meghaladó mértékű csökkenés Borsod-Abaúj-Zemplén megyében volt, de a legnagyobb népességfogyást mutató többi megyében is (Békés, Nógrád) az átlagot jóval meghaladó mértékben csökkent a lakott lakások száma.

1.2.2. tábla A lakásállomány változása 2011–2016 között

Terület	Lakott	Nem lakott	Összes
	lakások száma 2011-hez képest, %		
Budapest	101,7	91,0	100,3
Bács-Kiskun	96,6	119,8	99,4
Baranya	98,1	122,2	100,5
Békés	95,1	131,7	99,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	94,6	142,3	99,4
Csongrád	99,1	107,3	100,1
Fejér	98,7	123,8	100,6
Győr-Moson-Sopron	101,7	110,0	102,5
Hajdú-Bihar	97,4	126,0	100,1
Heves	95,4	133,5	99,6
Jász-Nagykun-Szolnok	95,3	135,5	99,7
Komárom-Esztergom	95,4	153,9	99,7
Nógrád	96,1	125,1	99,6
Pest	101,7	106,4	102,1
Somogy	96,9	125,4	101,1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	96,8	125,3	99,3
Tolna	95,8	140,4	99,7
Vas	99,8	102,9	100,2
Veszprém	97,5	130,0	100,7
Zala	97,9	115,5	100,3
Összesen	98,5	115,1	100,3

2. A lakott lakások jellemzői

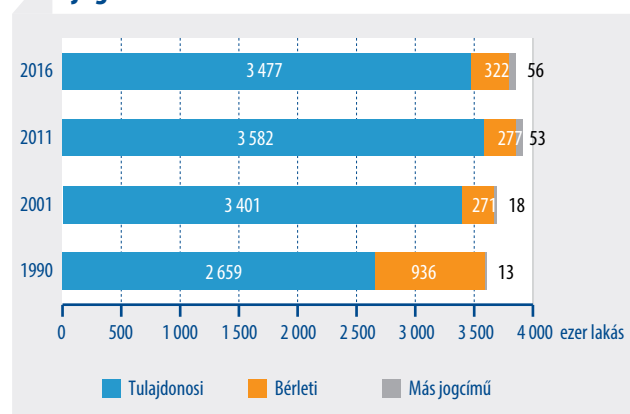
2.1. Tulajdonjellel és a lakás használatának jogcíme

A lakott lakások tulajdonosi szerkezetében az ezredforduló előtti évtizedekben lényegi változások történtek. A magánszemélyek tulajdonában lévő lakott lakások aránya folyamatosan nőtt, miközben az önkormányzati tulajdonúaké csökkent. Ez utóbbiak bérlőinek nyújtott tömeges, kedvezményes lakásvásárlási lehetőség következményeként az önkormányzati tulajdonú lakások aránya 1990-ben 19%-ra, 2001-re már 4% alá esett, 2016-ban 1,3% volt. A kis lélekszámú településeken lényegében nincsenek önkormányzati tulajdonú lakások, a községekben arányuk a fél százalékot sem éri el. Az önkormányzati lakásépítés napjainkra szinte teljesen megszűnt. Az önkormányzatok tulajdonában elsősorban régi építésű, alacsonyabb komfortfokozatú, kisebb méretű, rossz állapotban lévő lakások maradtak. Ezek 80%-a 1980 előtt, nagy részük 1946 előtt épült.

2016-ban az önkormányzati tulajdonú lakások több mint háromnegyede 60 m²-nél kisebb alapterületű volt. Az összkomfortos lakások aránya kisebb, a félkomfortos és a komfort nélküli lakások hányada duplája a nem önkormányzati tulajdonú lakásokhoz képest. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások kisebb hányada rendelkezett vízöblítéses WC-vel és meleg folyóvízzel, mint a magántulajdonban lévők. A megyék között csekély az eltérés a lakások tulajdonviszonyaiban. Budapesten és Vas megyében volt a legmagasabb az önkormányzati tulajdonú lakások aránya, 2,5 és 2,1%.

2016-ban a lakott lakások túlnyomó többsége hazai tulajdonban volt. Eredményeink alapján a külföldi állampolgárságú személy tulajdonában lévő lakások száma 39 ezerre becsülhető. Ennek közel fele, 18 ezer Budapesten, 3 ezer lakás Győr-Moson-Sopron megyében és több mint 2–2 ezer Pest, Zala, Somogy és Baranya megyében található. A külföldi tulajdonú lakások majd 70%-a városokban, a többi, közel 12 ezer lakás községekben található.

2.1.1. ábra A lakott lakások száma használati jogcím szerint

Az önkormányzati bérlakások csekély száma, valamint a magántulajdonú lakások bérbeadásának továbbra is rendezetlen gyakorlata következtében a lakások mindössze 8,3%-át használták bérlőként (1,3% önkormányzati, 6,7% magántulajdonú lakás), míg a tulajdonosként használt lakások aránya 90% volt. 2011 óta a lakások használati jogcím szerinti megoszlásában lényegi változás nem történt, a

bérelti jogcímen használt lakások aránya 2016-ban 1 százalékponttal volt magasabb az öt évvel azelőttinél. A bérelt lakások között az önkormányzati tulajdonú lakások száma csökkent, a magántulajdonúaké viszont jelentősen, közel duplájára emelkedett. 2016-ban 260 ezer magántulajdonban lévő lakásban bérlők laktak.

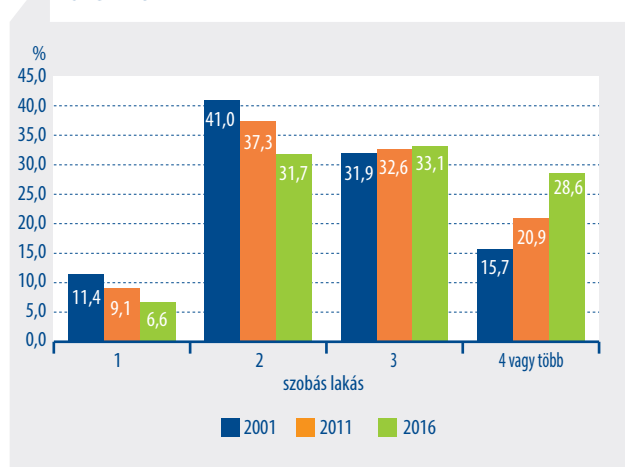
Budapesten, a megyeszékhelyeken és a többi megyei jogú városban a legmagasabb a lakásbérlet aránya. Budapesten a lakások 15%-ában bérlőként élnek lakóik. A többi városban és a községekben az országos átlagnál magasabb a tulajdonosi és jóval kisebb arányú a bérelti lakáshasználat. A megyék közül Baramya, Csongrád, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyében volt a legmagasabb, több mint 9% azon lakások aránya, amelyekben bérlők élnek, ugyanakkor Pest és Nógrád megyében az 5%-ot sem érte el.

2.2. A lakások mérete: szobaszám, alapterület

1990-ben a lakott lakások 16%-a egyszobás volt, és a lakások 11%-a rendelkezett négy vagy több szobával. 2011-re az egyszobás lakások aránya 10% alá csökkent, miközben a négy- vagy annál több szobás lakások aránya 20% fölé emelkedett. Az elmúlt öt évben az újonnan épített, jellemzően nagyobb szobaszámú lakások, valamint a lakásbővítések következtében tovább folytatódott a lakások szobaszám szerinti összetételének javulása. Tovább csökkent az egyszobás lakások aránya (7,5%), a négy- vagy annál több szobás lakások részesedése 7 százalékponttal lett magasabb.

Az egyszobás lakások aránya Budapesten volt a legnagyobb, 14%, ez 7 százalékponttal volt magasabb az országos átlagnál. A megyeszékhelyeken, a megyei jogú városokban arányuk megfelelt az országos átlagnak, a többi városban és a községekben már csak 4,4, illetve 3,2%. A kétszobás lakások aránya is Budapesten és a nagyvárosokban haladta meg az országos átlagot. A többi városban és a községekben a három- és annál több szobás lakások a jellemzőek, részesedésük a városokban 66, a községekben 74% volt. A négy- vagy annál több szobás lakások hányada a 2011. évi 21%-ról 29%-ra emelkedett. Pest megyében a lakott lakások 42%-a, Somogy és Tolna megyében 37–39%-a négy- vagy annál több szobával rendelkezett.

2.2.1. ábra A lakott lakások megoszlása szobaszám szerint

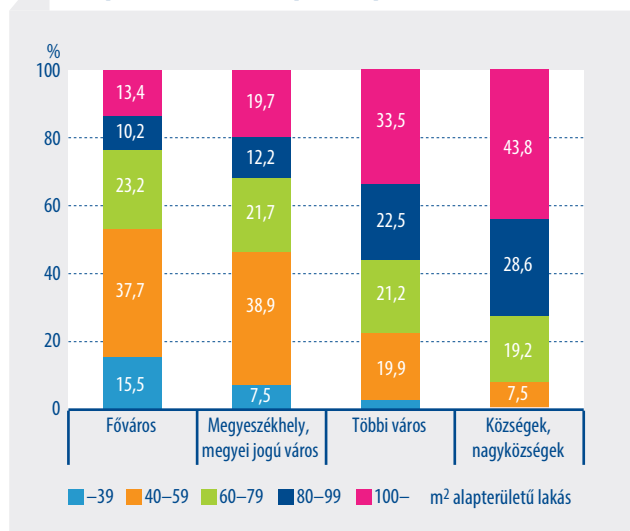
A lakott lakások átlagos alapterülete 2016-ban 82 m² volt, 4 m²-rel több, mint a megelőző, 2011. évi népszámláláskor. A lakások alapterületének változásában is az újonnan épített nagyobb lakások hatása látható. A legkisebb, 30 m² alatti lakások közel fele a háború előtt épült, az ezredforduló után mindössze 5%-uk. A 100 m²-t meghaladó alapterületű lakások negyede új építésű, vagyis az elmúlt 25 évben épültek. Figyelemre méltó a 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások arányának növekedése, napjainkban már minden negyedik lakás ebbe a kategóriába tartozik.

A lakások alapterület szerinti összetételét tekintve a településtípusok közötti különbség továbbra is látványos. A fővárosban található legnagyobb arányban a kis alapterületű lakások. 2016-ban a 40 m²-nél kisebb lakások aránya itt több mint duplája volt (16%) az országos átlagnak, miközben a 80 m²-t meghaladó alapterületű lakások aránya az országos átlag felét sem érte el. A megyeszékhelyeken, a megyei jogú városokban a kis és nagy alapterületű lakások aránya a fővároséhoz hasonló volt, az átlagostól való mérsékelt eltéréssel. A többi városban és a községekben viszont a nagyobb alapterületű lakások magasabb aránya volt jellemző. A községekben a lakások több mint 70%-a 80 m²-nél nagyobb lakás volt, és ennek több mint fele a 100 m²-nél is nagyobb kategóriába tartozott.

Budapesten és a nagyvárosokban, ahol a többszintes, többlakásos épületben lévő lakások részesedése magas, a jellemző lakásméret az országos átlag alatt volt (67–77 m²). Ugyanakkor a kisebb városokban és a

községekben, ahol a családi házas építési forma a meghatározó, 80–90 m² volt a lakások átlagos alapterülete. A legnagyobb átlagos lakásméretet Pest (93 m²) és Tolna (90 m²) megyében találtuk. Pest megyében az újonnan épített lakások viszonylag magas aránya, illetve mindkét megyében a kisebb alapterületű, többlakásos épületekben lévő lakások kisebb súlya volt jellemző. A legkisebb, 40 m² alatti lakások előfordulása a fővárost jellemezte leginkább. Az országos átlagnál kisebb volt a lakott lakások átlagos alapterülete a főváros (67 m²) mellett Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok (80 m²), valamint Csongrád és Komárom-Esztergom megyében (81 m²).

2.2.2. ábra A lakott lakások megoszlása a lakás alapterülete és településtípus szerint, 2016

2.3. A lakások felszereltsége

2.3.1. Vízellátás

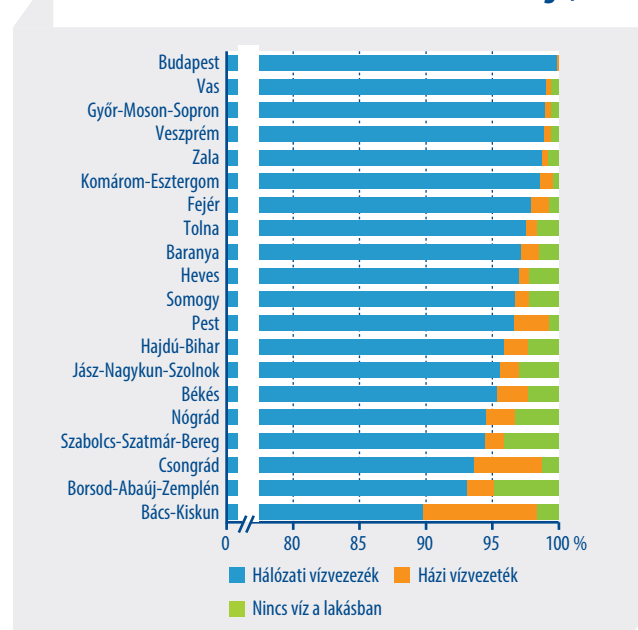
1949-ben még a lakott lakások kevesebb mint ötödében, 1970-ben kevesebb mint a felében volt vezetékves víz. 1990-re a vezetékves vízzel rendelkező lakások aránya meghaladta a 80%-ot, 2016-ban 98% volt. A lakások 97%-ában hálózati vízvezetékken keresztül jutnak a lakók ivóvízhez, míg 67 ezer lakásban házi vízvezeték biztosítja a folyóvizet.

A hálózati vízvezeték – Bács-Kiskun megye kivételével – 90%-ot meghaladó arányban volt jelen a lakásokban. Bács-Kiskun megyében magas, 8,6% a házi vízvezetékkel rendelkező lakások aránya, amelyre a külterületi ingatlanok kiemelkedően magas száma ad magyarázatot. Hasonló okból egy másik dél-alföldi megyében, Csongrádban is 5% feletti a házi vízvezetékves lakások aránya. 2016-ban még 57 ezer (2011-ben

91 ezer) olyan lakás volt az országban, ahol hiányzott a vezetékves víz. Legnagyobb számban Borsod-Abaúj-Zemplén (12 ezer) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (8 ezer) megyében találunk ilyen otthonokat, ezekben a megyékben a lakott lakások közel 5%-ában nélkülöztek a lakók a vezetékves vizet.

A lakott lakások 97%-ában volt biztosított a vezetékves melegvíz-ellátás. A fővárosban csaknem teljes körűen, a megyék többségében a lakások több mint 95%-ában volt vezetékves meleg víz 2016-ban.

2.3.1.1. ábra A lakott lakások vízellátottsága, 2016

2.3.2. Csatornázottság

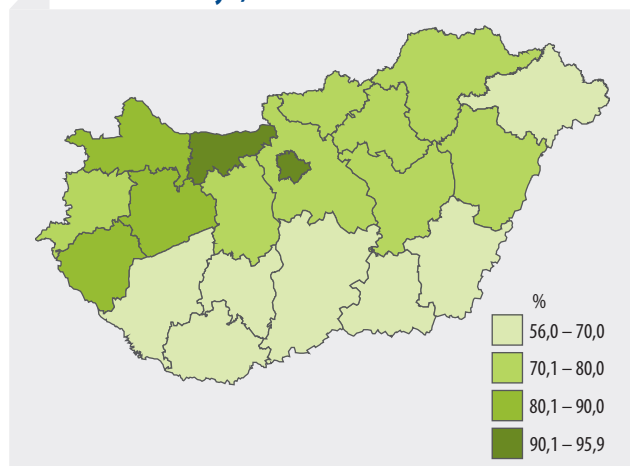
1990-ben a lakások 85%-a rendelkezett közüzemi vagy házi szennyvízcsatornával. Tíz évvel később ez az arány 93% volt. 2016-ig a szennyvízelvezető beruházások eredményeképpen a lakások csatornázottsága tovább fejlődött, ekkorra a lakott lakások 98%-a volt csatornázott. A közüzemi csatornahálózatba a lakások 85%-a csatlakozott, ami közel 10 százalékponttal magasabb érték, mint a 2011. évi népszámlálás idején.

A 2016. évi mikrocenzus adatai szerint a lakott lakások 12%-a a közcsatorna-hálózat hiánya miatt továbbra is a szennyvízelvezetés kevésbé korszerű módjait kénytelen használni. Több mint 70 ezer lakást érint a szennyvízelvezetés teljes hiánya.

A községekben még napjainkban is magas, 31% körüli a házi csatornával rendelkező lakások aránya. Ezzel szemben a fővárosi lakásokban szinte teljes körűen megoldott a szennyvíz zárt rendszeren történő elveze-

tése. A közcatornázottság területi eltérései jól tükrözték az országrészek közötti fejlettségbeli különbségeket. Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron és Zala megyében 90% fölötti volt a közcatornával ellátott lakások aránya. Az országos átlagot szintén meghaladta a szennyvízhálózatra kapcsolt lakások aránya Veszprém és Fejér megyében (90%), ami a Balaton-parti és partközeli településeken végrehajtott nagyarányú csatornahálózat-bővítéssel magyarázható.

2.3.2.1. ábra A közcatornával ellátott lakott lakások aránya, 2016

2.3.3. Vízüblítéses WC-vel, fürdőszobával való ellátottság

A csatornázottság és a vízüblítéses WC-vel való ellátottság szoros összefüggésben van egymással, így az ellátottság változásában is hasonlóságot mutat. 1990-ben a lakások háromnegyede, 2001-ben 85%-a rendelkezett vízüblítéses WC-vel. 2016-ra ez az arány további 10 százalékponttal, 96%-ra emelkedett.

A községekben a lakott lakások 92, a kisvárosokban 96, a nagyvárosokban 98, Budapesten 99%-ában volt vízüblítéses WC. A főváros mellett Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron és Fejér megye lakásai a legjobban ellátottak. Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Jász-Nagykun-Szolnok megyében viszont a lakások több mint 7%-ából hiányzott a vízüblítéses WC.

A víz- és csatornahálózat bővülése, valamint az új építésű lakások magasabb komfortfokozata következtében nőtt a fürdőszobával ellátott és a több fürdőszobával rendelkező lakások száma. 1990-ben 83, 2001-ben 97, 2011-ben 107, 2016-ban pedig 111 volt a 100 lakott lakásra jutó fürdőszobák száma.

A száz lakott lakásra jutó fürdőszobák száma Szabolcs-Szatmár-Bereg, Borsod-Abaúj-Zemplén és Jász-Nagykun-Szolnok megyében volt a legalacsonyabb (101–103). Ugyanakkor Pest megyében 125, Veszprém megyében 118, Zala megyében 116 és Győr-Moson-Sopron megyében 115 fürdőszoba jutott száz lakott lakásra.

2.3.4. Fűtési mód, fűtőanyag

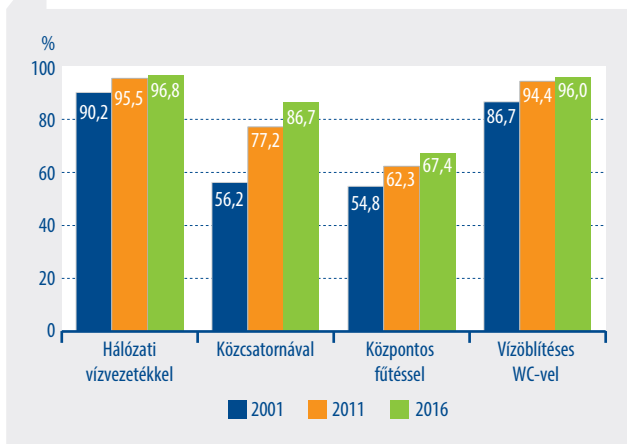
Az új lakások többsége egy vagy több lakást fűtő központi cirkókazánnal épül. A 2001 óta épített lakások kevesebb mint 10%-ában jellemző a helyiségenkénti fűtés, az ezt megelőző évtizedekben ez az arány ennek többszöröse volt.

A kevésbé korszerű helyiségfűtésről is egyre többen térnek át a központos fűtés valamely formájára. Az egy vagy több lakást fűtő központos fűtésű lakások aránya 2001-ben még nem érte el a 40, 2016-ra viszont az 50%-ot is meghaladta. A távfűtéses lakások aránya az elmúlt évtizedekben szinte változatlan. 2011-ben és 2016-ban is a lakott lakások 16%-át fűtötték távfűtéssel, ez az arány 1 százalékponttal volt kevesebb, mint 2001-ben. A távfűtéses lakások leginkább azokban a megyékben találhatók, ahol a sokemeletes panelépületek jellemzőek: Komárom-Esztergom, Baranya, Fejér és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, valamint a fővárosban. Ezekben a megyékben a távfűtéssel fűtött lakások aránya meghaladta a 20%-ot. Ugyanakkor Békés és Zala megyében a fűtésnek ez a formája alig használt, a távfűtéssel fűtött lakott lakások aránya még az 1%-ot sem érte el. Békésben mindössze 155, Zalában 885 lakást fűtöttek távvezetéken keresztül, hőközpontból.

A kevésbé korszerű egyedi helyiségfűtést használták a lakások egyharmadában. Jász-Nagykun-Szolnok megyében a lakott lakások 53%-ára ez a fűtési mód volt jellemző. Emellett Nógrád, Somogy és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is a lakások közel felében konvektorral, kályhával fűtöttek.

A leggyakrabban használt fűtőanyag a gáz és a fa. A megújuló energiaforrással fűtött lakások aránya ugyan még nem jelentős, de számuk egyre nagyobb. Az újonnan épített lakások körében egyre nő a fűtőanyagként a fán kívüli egyéb megújuló energiaforrást használó lakások aránya, a 2011 után épült lakott lakások esetében már eléri az 5%-ot.

2.3.4.1. ábra A lakott lakások felszereltsége

2.3.4.1. tábla A lakott lakások száma és aránya a használt fűtőanyag szerint, 2016

Használt fűtőanyag ^{a)}	Lakások száma (ezer lakás)	Lakások aránya az összes lakott lakás %-ában
Gáz	2 388	61,9
Szén	113	2,9
Villany	76	2,0
Fűtőolaj	1	0,0
Fa	1 470	38,1
Napenergia	5	0,1
Geotermikus energia	3	0,1
Pellet	2	0,0
Egyéb megújuló energiaforrás	3	0,1
Egyéb fűtőanyag	4	0,1
Összes lakott lakás	3 854	100,0

a) A távfűtéssel fűtött lakások nélkül; egy lakáshoz több típusú fűtőanyag is tartozhat.

2.4. A lakások komfortossága, a lakásban elvégzett felújítási munkálatok

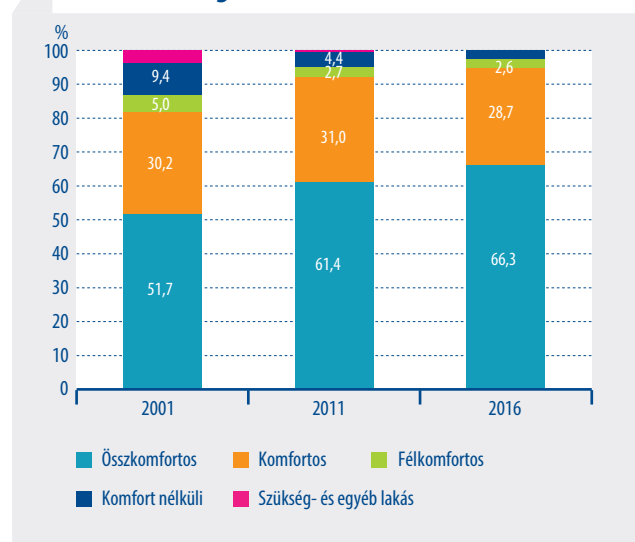
A lakások felszereltsége, komfortossága lényegesen befolyásolja a lakosság életminőségét. A modern építési módok, technológiák alkalmazásával és a régebbi építésű lakások korszerűsítésével folyamatosan nő a lakásállomány felszereltsége és komfortossága. A lakások komfortfokozatának egyik meghatározó eleme a vezetékes infrastruktúrával való ellátottság mértéke.

1990-ben az összkomfortos lakások aránya nem érte el a 40%-ot, a komfort nélküli vagy szükséglaká-

soké meghaladta a 20%-ot. 2001-ben az összkomfortos lakások részesedése 50% fölé emelkedett, a komfort nélkülieké 10% alá csökkent. 2011-re tovább nőtt az összkomfortos lakások, és tovább fogyott a komfort nélküli vagy szükséglakások száma és aránya.

Az előző népszámlálás óta eltelt időszakban a lakások minőségi javulása folytatódott, amelynek oka a már meglévő infrastruktúrahálózat bővítése, a régi lakások korszerűsítése, valamint az új lakások magasabb minősége. A két legmagasabb komfortfokozatba sorolt lakások aránya 2011 és 2016 között tovább gyarapodott, a mikrocenzus idején a lakott lakások 95%-a tartozott az összkomfortos és a komfortos kategóriába.

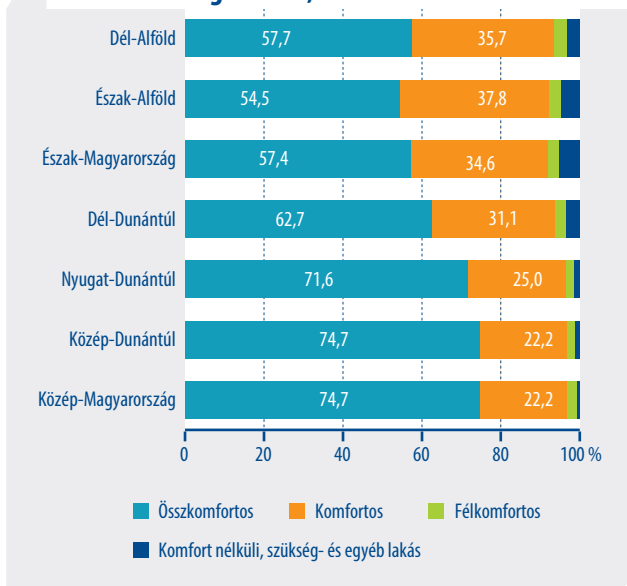
2.4.1. ábra A lakott lakások megoszlása komfortosság szerint

A főváros mellett a megyei jogú városok lakásai a legkomfortosabbak, itt 75% az összkomfortos lakások aránya. Ezeket a kisvárosok lakásai követték 11 százalékpontos lemaradással, míg a községekben a lakott lakások alig több mint fele volt összkomfortosnak mondható.

Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyében a lakott lakások 80%-a volt összkomfortos, de Pest, Fejér, Veszprém és Baranya megyében is meghaladta a 70%-ot. Ugyanakkor Nógrád valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében éppen csak meghaladta, Jász-Nagykun-Szolnok megyében el sem érte az 50%-ot.

2.4.2. ábra A lakott lakások megoszlása komfortosság szerint, 2016

A 2016-ot megelőző tíz évben a lakások 85%-ában végeztek a lakás állagának megőrzését célzó karbantartási munkákat. Belső festés a lakott lakások 81%-ában történt, külső tatarozást a lakások harmadában végeztek. Burkolatot cseréltek a lakások 43%-ában, a gépészeti berendezések cseréjére a lakások 27%-ában

került sor. Ezek a karbantartási munkálatok az 1970 és 1980 között épült, illetve az összkomfortos, továbbá a négy- vagy annál több szobás lakásokban voltak a leggyakoribbak. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakásokban kisebb arányban végeztek karbantartási munkálatokat, mint a magánszemély vagy egyéb szervezet tulajdonában lévő lakásokban.

A lakások korszerűsödését is eredményező felújítási munkálatok a lakások 64%-ában történtek. Ezek közül az energiamegtakarítást is eredményező munkálatok voltak a leggyakoribbak. Nyílászárót cseréltek a lakott lakások 38%-ában, minden negyedik lakásban végeztek hőszigetelést, a fűtési rendszert korszerűsítették, vagy megújuló fűtőanyagot kezdtek használni a lakások 17%-ában.

A településtípusok közül a fővárosban, illetve a nagyvárosokban lakók korszerűsítették leginkább lakásaikat. A községek lakásaiban elvégzett korszerűsítési munkák aránya alatta maradt az országos átlagnak. A községekben a közművek alacsonyabb szintű kiépítettsége miatt a lakott lakások 21%-ában történt közműépítés, ami közel duplája az országos átlagnak. Az átlagosnál nagyobb arányban jellemző a községekben a lakás bővítése, újabb helyiségek kialakítása.

2.4.1. tábla A lakott lakások aránya, ahol a 2016-ot megelőző tíz évben felújítást végeztek

Felújítási munkálatok	Ország összesen (%)				
	Főváros	Megyeszékhely, megyei jogú város	Többi város	Községek, nagyközségek	Ország összesen
Karbantartás					
belső festés, mázolás	77,5	80,8	81,0	82,9	80,7
burkolatok cseréje, javítása	45,5	46,0	40,7	39,6	42,5
külső tatarozás	22,9	32,9	29,8	29,8	29,0
gépészeti berendezések cseréje	33,6	26,5	25,0	24,3	26,9
Korszerűsítés					
új mérőórák felszerelése	19,9	12,9	10,0	8,5	12,2
klíma felszerelése	17,5	13,2	10,4	4,9	11,0
közművek kiépítése	4,2	5,3	12,9	20,8	11,6
megelevő közművek fejlesztése	21,2	14,5	13,2	14,1	15,4
újabb helyiségek kialakítása	5,5	4,1	6,3	8,5	6,3
Energiamegtakarítást is eredményező korszerűsítés					
hőszigetelés	20,9	30,2	23,0	19,8	23,2
fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló fűtőanyag használata	20,0	17,5	16,8	16,1	17,4
nyílászáró csere	39,9	43,0	36,4	34,9	38,1

2.5. A lakások építési éve, falazata

A lakások közel 30%-a 1960 előtt épült. A lakásállományon belül ezek a régi építésű lakások rendelkeznek a legkedvezőtlenebb minőségi jellemzőkkel. A vályogfalazatú lakások több mint 70%-a 1960 előtti építésű, és a kis alapterületű, egyszobás lakások több mint fele is ebben az időszakban épült. Közel egytizedükben nincs fürdőszoba vagy vízöblítéses WC, a kevésbé korszerű, helyiségenkénti fűtéssel rendelkező lakások aránya 52%.

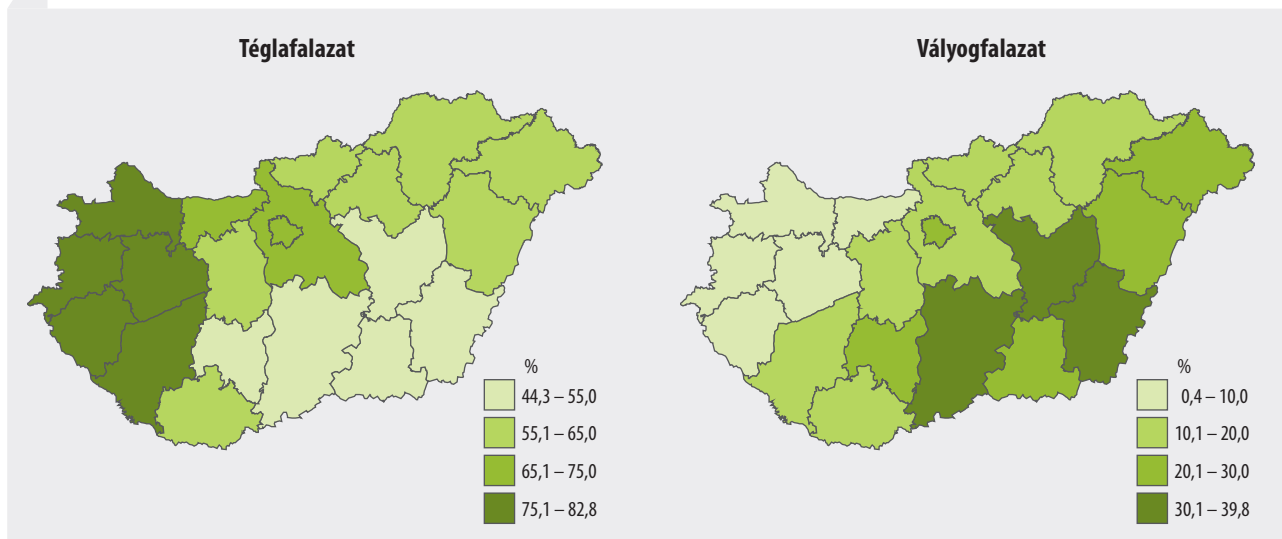
A lakott lakások kétharmada téglafalazatú, 14% a panellakások aránya, a lakások 13%-a vályogból épült. A 2016. évi mikrocenzus adatai szerint a lakások falazat szerinti megoszlásában jelentős különbségeket találtunk az ország különböző területein. Ez a természeti adottságokkal, építészeti hagyományokkal, illetve az adott térség jövedelmi viszonyaival hozható kapcsolatba.

A tégláépítésű lakások túlsúlya elsősorban az ország nyugati és északi megyéit jellemzi. Vas megyében a lakások 84, Zalában és Somogyban 80, Győr-Moson-Sopronban 79%-a volt téglafalazatú. Arányai-

ban Dél-Alföldön, Bács-Kiskun és Békés megyében a legkevesebb a tégláépület, itt a lakott lakások fele épült ebből az építőanyagból. 2016-ban az országban 502 ezer lakott lakás vályogfalazatú volt, 97%-uk 1980 előtt épült. A vályog az Alföldön volt kedvelt alapanyag, 2016-ban is ezen a területen találtuk a legtöbb vályoglakást. Jász-Nagykun-Szolnok megyében 37, Békés és Bács-Kiskun megyében 31–33% körüli volt a vályoglakások aránya, de Tolna, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Csongrád megye lakott lakásainak is közel negyede ebből az alapanyagból épült.

A panelfalazatú lakások a szocializmus éveire jellemző nagy lakótelep-építések idején terjedtek el. Elsősorban a fővárosra és a nagyvárosokra koncentrálnak. Legnagyobb arányban a fővárosban találunk panellakásokat, itt a lakott lakások közel 30%-a iparosított technológiával panelből, illetve betonból épült. A megyék között azokban jelentős a panelépületek aránya, ahol az 1960–70-es években nagy ipari központok épültek ki. Panelfalazatú volt a lakott lakások több mint 17%-a Fejér, Baranya, Csongrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a mikrocenzus idején.

2.5.1. ábra A téglá- és a vályogfalazatú épületekben található lakások aránya, 2016

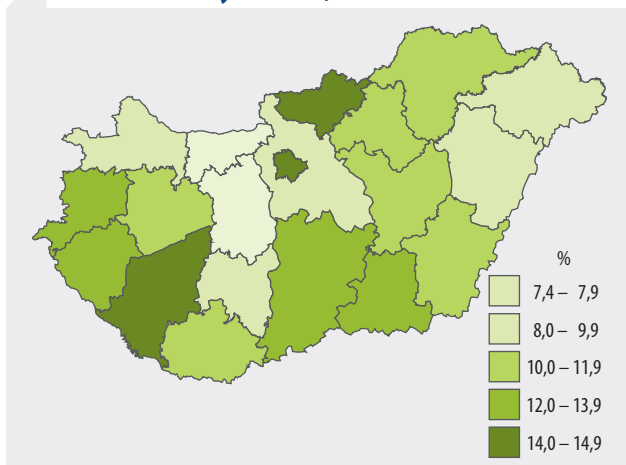

3. A nem lakott lakások jellemzői

3.1. A nem lakott lakások számának alakulása

2016-ban a lakásállomány 12%-a tartozott a nem lakott, vagyis a más célra használt, idényszerűen lakott, illetve üresen álló lakások körébe. 2011-ben 11% volt az arányuk. A népesség fogyása, a kistelepülések lakosságának elöregedése, a hátrányos, munkanélküliség sújtotta térségekből történő elköltözés, a nagyvárosi lakásokban működő irodák, üzleti vállalkozások és a csak idényszerűen (pl. üdülésre) használt lakások számának gyarapodása a nem lakott lakások arányának kismértékű növekedését eredményezte.

3.1.1. ábra **A nem lakott lakások aránya a lakásállományon belül, 2016**

A településtípusok közül csak a fővárosban csökkent a nem lakott lakások lakásállományon belüli aránya. A nagyvárosokban a nem lakott lakások arányának növekedése kisebb mértékű volt, a kisebb

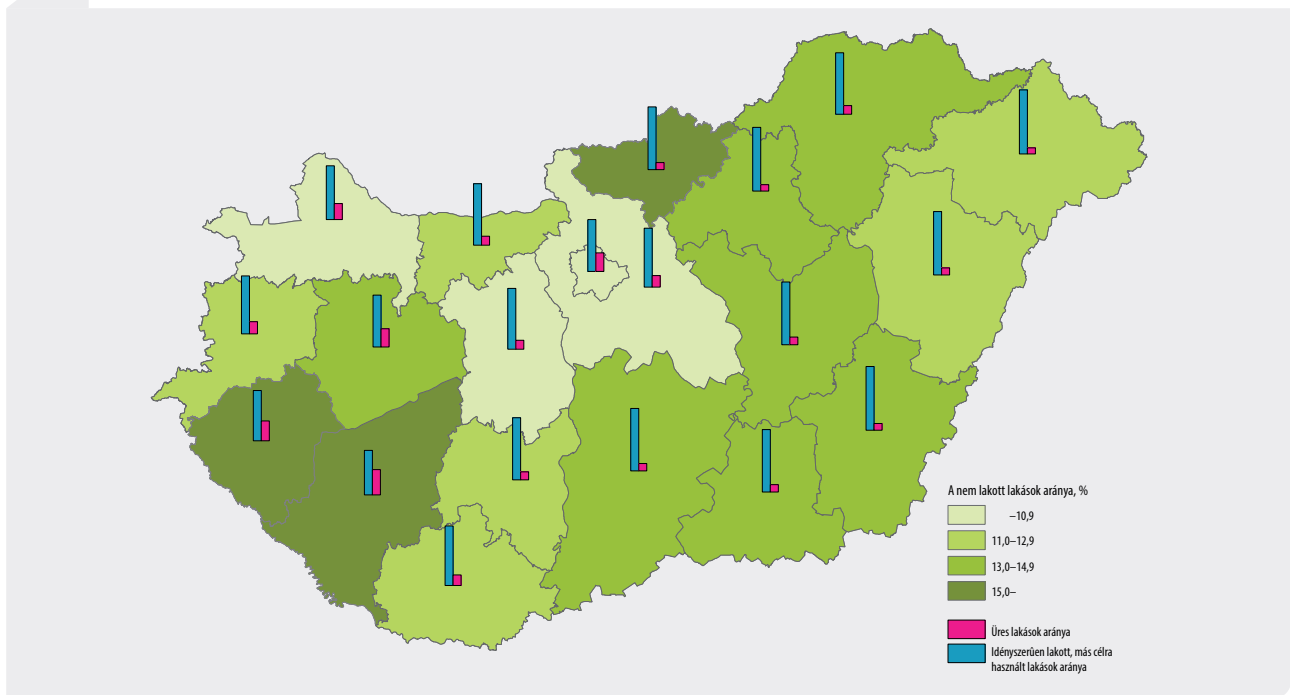
városokban és a községekben 2 százalékpontot meghaladóan nőtt az arányuk. A nem lakott, vagyis más célra használt, idényszerűen lakott, illetve üresen álló lakások aránya az összes lakáshoz viszonyítva Somogy megyében volt a legmagasabb (18%), de Zalában és Nógrádban is 15% feletti. Legkisebb arányban Pest, Fejér és Győr-Moson-Sopron megyében találunk nem lakott lakásokat.

3.2. Tulajdonjellel, használat típusa

2016-ban a nem lakott lakások 94%-a magántulajdonban, 3,0–3,0% az önkormányzatok, illetve más intézmény, szervezet tulajdonában volt. A magántulajdonban lévő lakások 4,0%-ának, 22 ezer lakásnak külföldi állampolgárságú személy volt a tulajdonosa. A tulajdonosi szerkezet a megyék többségében az országos átlaghoz hasonló volt, de Budapesten az átlagnál magasabb volt az önkormányzati lakások aránya. Zala, Vas és Győr-Moson-Sopron megyében a nem lakott lakások több mint 10%-a külföldiek tulajdonában volt.

2016-ban a nem lakott lakások 83%-a, 454 ezer lakás ténylegesen üresen állt, 67 ezer lakást idényszerűen vagy másodlagos lakásként, míg 28 ezer lakást más célra (pl. irodaként, orvosi rendelőként, műhelyként stb.) használtak. Békés, Hajdú-Bihar, Heves és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a nem lakott lakások több mint kilenc-tizede egyáltalán nem hasznosul. A három Balaton-parti megyében kiemelkedően magas a nem lakott lakások idényszerű vagy másodlagos hasznosítása: Somogy megyében 35, Zala megyében 26, Veszprém megyében 23%-ukat lakták legalább időlegesen.

3.2.1. ábra A nem lakott lakások megoszlása a használat módja szerint, 2016

3.3. Alapterület, szobaszám

A nem lakott lakások a lakottaknál kisebb méretűek. A lakott lakások átlagos alapterülete 82, a nem lakottaké 65 m² volt 2016-ban. A nem lakott lakások között a kisebb alapterületű lakások lényegesen gyakoribbak: a 60 m²-nél kisebb lakások aránya 47% volt, miközben a lakottak között 30%. A 100 m²-nél nagyobb nem lakott lakások részesedése 11% volt, szemben a lakott lakások 29%-os arányával.

A főváros lakásállományára a kisebb alapterületű lakások átlagosnál nagyobb aránya jellemző, így a nem lakott lakások esetében is kiemelkedő, közel 70% a 60 m²-nél kisebb lakások aránya. A kis lakások aránya Tolna és Vas megyében a legalacsonyabb (31 és 32%). A nagyméretű, 100 m² feletti nem lakott lakások aránya Jász-Nagykun-Szolnok megyében és a fővárosban volt a legalacsonyabb (6,2 és 7,1%), míg Győr-Moson-Sopron megye nem lakott lakásainak 16%-a tartozott ide.

A kis alapterületnek megfelelően a nem lakott lakások 57%-a egy- vagy kétszobás volt 2016-ban. A lakott lakások esetében ugyanez az arány 38% volt. A nem lakott lakások legnagyobb csoportja kétszobás (43%), a háromszobás lakások aránya 28%, a négy- vagy annál több szobásoké 15%.

3.4. Falazat

A lakott lakásokhoz hasonlóan a nem lakott lakások több mint 60%-a téglafalazatú volt. Budapesten és több dunántúli megyében (Győr-Moson-Sopron, Somogy, Vas, Veszprém és Zala) a téglafalazatú épületben lévő nem lakott lakások aránya elérte, illetve meghaladta a 80%-ot. Ugyanakkor Jász-Nagykun-Szolnok, Bács-Kiskun és Békés megyében a nem lakott lakások közel fele vályogból épült. A vályogfalú lakások közül az alapozás nélkül épített, üresen álló lakások újrahasznosíthatósága kétséges. A már említett alföldi megyéken túl Csongrád és Tolna megyében található legnagyobb számban ezek az elhagyott vályogépületek. 2016-ban az országban a panellakások 8,0%-ának nem volt lakója. A nem lakott panellakások 15%-át más célra használták, vagy idényszerűen lakták, a többi nem lakott panellakás üresen állt. A nem lakott lakások közül a panellakások aránya Baranya, Fejér, Komárom-Esztergom megyében és Budapesten volt a legmagasabb, 10%-ot jóval meghaladó.

3.5. Felszereltség, komfortosság

A teljes lakásállományon belül a nem lakott lakások felszereltsége, közművesítetttségi szintje jelentősen alatta marad a lakottakénak. A nem lakott lakások víz-

zel és csatornával való ellátottsága 8 százalékponttal, a meleg vízzel és vízöblítéses WC-vel való ellátottság több mint 10 százalékponttal marad alatta a lakott lakások ellátottságának.

Budapesten a nem lakott lakások infrastruktúrális ellátottsága szinte teljes körű. Ezzel szemben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a nem lakott lakások ötödében, Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Tolna megyében a nem lakott lakások több mint 10%-ában nincs sem hálózati, sem házi vízvezeték. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb a meleg folyóvízzel, illetve vízöblítéses WC-vel ellátott nem lakott lakások aránya (73–73%). Bács-Kiskun megye foglalja el az utolsó helyet a megyék rangsorában a hálózati vízvezetékre és a közcsa-

tornába csatlakozott nem lakott lakások aránya alapján (74, illetve 52%).

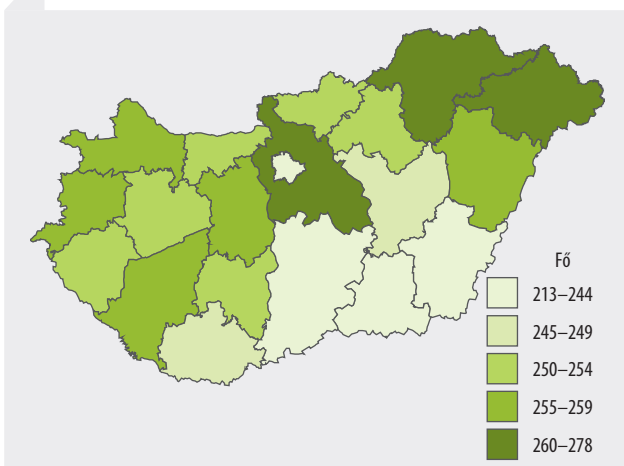
Az ország nem lakott lakásainak 43%-a összkomfortos (szemben a lakott lakások 66%-ával), 38%-a komfortos, 6,1%-a félkomfortos, 13%-a komfort nélküli, szükség- és egyéb lakás. Budapesten és Komárom-Esztergom megyében a nem lakott lakások közel kétharmada összkomfortos volt, Győr-Moson-Sopron és Baranya megyében minden második, míg Bács-Kiskun, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében csupán minden harmadik tartozott a legmagasabb komfortossági kategóriába. A nem lakott komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya 20% fölötti Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

4. A lakások lakói

4.1. Laksűrűség, a lakók száma és korösszetétele

2016. október 1-jén 9 millió 584 ezer fő élt lakásokban és lakott üdülőkben, a száz lakásra jutó lakók száma 249 fő volt. A településhierarchia szintjein lefelé haladva egyre sűrűbben lakottak az otthonok. Budapesten a legkisebb a laksűrűségi mutató, itt 215 fő élt száz lakásban. A megyeszékhelyeken 233, a megyei jogú városokban 244, a többi városban 259, a községekben pedig 275 fő volt a száz lakásra jutó lakók száma. A megyék között a legmagasabb laksűrűségi értéket Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében mérték, itt 282 fő élt száz lakásban. Ezt követte Pest megye (281 fő), majd Borsod-Abaúj-Zemplén megye (264 fő). A legalacsonyabb laksűrűségi mutatóval Békés (234 fő) és Csongrád (237 fő) megye rendelkezett.

4.1.1. ábra Száz lakott lakásra jutó lakók száma, 2016

A 2011. évi népszámláláshoz képest csökkent a lakott lakások száma. A négy-öt személy által lakott lakások száma szinte nem változott, az egy személy és az ötnél több személy által lakott lakások száma kevesebb lett, míg 6,3%-kal növekedett azon lakások száma, amiben két személy lakott.

2011-ben a lakott lakások 30%-ában volt megfigyelhető, hogy azt egy személy lakja, ez a mutató 2016-ra 28%-ra csökkent. A csökkenés ellenére még mindig Budapestre jellemző ez a jelenség leginkább, itt a lakott lakások közel 40%-át egyedül lakták. Budapestet Csongrád és Békés megye követte, ahol a lakott lakások 30%-ában lakott egy személy. Pest megyében volt a legalacsonyabb az egy és a két személy által lakott lakások aránya (21, illetve 28%). A legnépesebb lakások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében voltak, ahol a lakott lakások 5,5%-ában hat vagy annál több személy lakott, ezt követte Pest megye 4,7%-kal, majd Borsod-Abaúj-Zemplén megye 4,6%-kal. A három és annál több lakóval rendelkező lakások legkisebb arányban Budapesten fordultak elő.

A lakások közel egyharmadában 30 év alatti és 30–59 éves középkorú személyek éltek együtt. Pest megyében a lakott lakások közel 40%-a volt ilyen. A lakott lakások 28%-ában csak 60 éves és annál idősebb személyek éltek, Nógrád, Békés és Heves megyében volt a legmagasabb az arányuk (32%). A fővárosban a lakások 7,9%-ban csak fiatalok (29 évesek és annál fiatalabbak), 24%-ban csak 30–59 éves középkorú személyek laktak.

4.1.1. tábla **A lakott lakások megoszlása a lakók korösszetétele szerint, 2016**

Terület	Csak							Összes lakott lakás
	–29	30–59	60–	–29 és 30–59	–29 és 60–	30–59 és 60–	–29, 30–59 és 60–	
				éves személlyel				
Budapest	7,9	23,7	27,8	26,0	1,5	8,7	4,5	100,0
Bács-Kiskun	3,5	15,9	30,5	32,3	1,4	10,8	5,7	100,0
Baranya	6,1	16,7	27,7	29,6	1,4	11,3	7,2	100,0
Békés	3,1	17,0	32,2	30,0	1,6	11,6	4,4	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	3,8	14,5	28,6	33,0	1,6	11,6	6,8	100,0
Csongrád	6,1	15,9	30,3	30,1	1,5	10,2	5,9	100,0
Fejér	2,9	16,3	27,4	33,6	1,8	10,8	7,1	100,0
Győr-Moson-Sopron	3,9	15,4	26,8	34,8	1,4	10,7	7,0	100,0
Hajdú-Bihar	5,2	15,1	27,0	34,4	1,2	11,1	6,0	100,0
Heves	3,2	14,0	31,9	31,2	1,4	11,3	6,9	100,0
Jász-Nagykun-Szolnok	3,4	14,6	31,2	32,3	1,5	11,6	5,4	100,0
Komárom-Esztergom	3,5	15,5	27,1	34,3	1,5	11,0	7,1	100,0
Nógrád	2,8	14,5	32,4	29,5	1,3	12,6	6,9	100,0
Pest	2,3	13,8	24,3	37,0	1,7	11,2	9,7	100,0
Somogy	2,3	14,7	29,8	29,5	1,3	13,1	9,2	100,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3,1	14,4	24,4	37,0	1,4	11,6	8,2	100,0
Tolna	2,4	14,8	30,8	31,4	1,6	12,0	7,1	100,0
Vas	2,5	15,7	28,2	31,7	1,3	12,8	7,7	100,0
Veszprém	2,8	14,9	29,8	31,4	1,5	12,2	7,4	100,0
Zala	1,8	15,1	30,7	30,1	1,2	13,2	7,9	100,0
Összesen	4,4	16,9	28,2	31,6	1,5	10,9	6,6	100,0

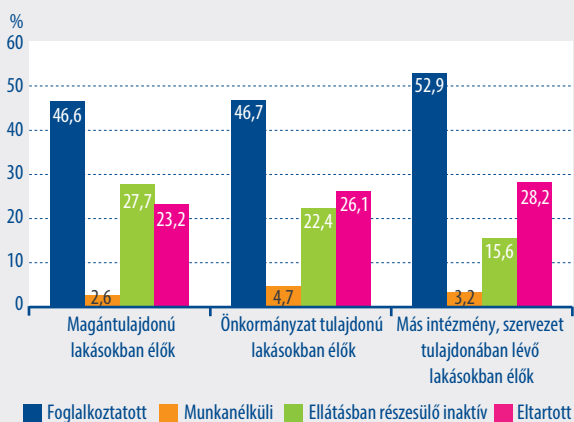
4.2. A lakások lakóinak lakásjellemzők szerinti sajátosságai

2011-ben a lakott lakásokban összeírt népesség 96%-a élt magánszemély tulajdonában lévő lakásban, ez az arány 2016-ra 98%-ra emelkedett. Közülük alig 1% (83 ezer fő) olyan magántulajdonú lakásban élt, ahol a tulajdonos külföldi állampolgárságú. Amíg 2011-ben a lakásban lakó népesség közel 3%-a (260 ezer fő) önkormányzati bérlakásokban lakott, addig számuk 2016-ra lecsökkent, a lakók alig több mint 1%-a (115 ezer fő) élt ilyen lakásban, és mindössze 0,5% (50 ezer fő) volt a más intézmény vagy szervezet tulajdonában lévő lakásban élők aránya.

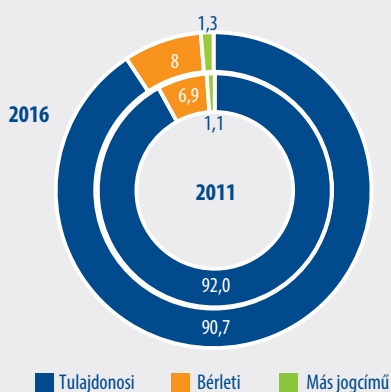
Gazdasági aktivitás alapján vizsgálva a lakókat látható, hogy a magántulajdonú lakásokban lakók gazdasági aktivitása nem tért el lényegesen a lakásban lakó népességre jellemző megoszlástól. 47%-uk volt foglalkoztatott, 51%-uk gazdaságilag nem aktív. A magántulajdonú lakásokban lakók közel 3%-a volt munkanélküli, az önkormányzati tulajdonú lakásokban élők körében az országos átlagnál magasabb volt a munkanélküliek aránya (4,7%).

2016-ban a lakók 91%-a használta az otthonát tulajdonosként, 8,0%-a bérlőként lakott a lakásban, és valamivel több mint 1%-a más jogcímen tartózkodott ott.

4.2.1. ábra A lakások lakói gazdasági aktivitás és a lakás tulajdonjoga szerint, 2016

4.2.2. ábra A lakások lakóinak megoszlása a lakás használatának jogcíme szerint, %

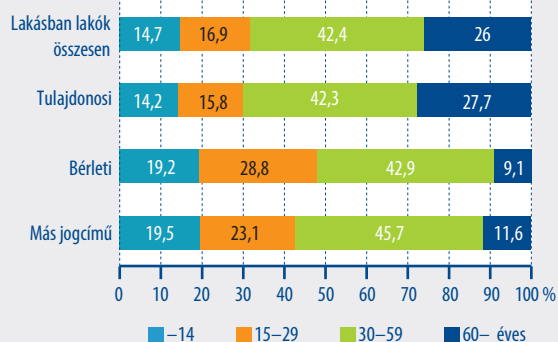

2016-ban a lakásbérlők legnagyobb részét, 43%-át ugyan a 30–59 éves korosztály tette ki, de jelentős volt a fiatalok (15–29 éves) aránya is, közel 30%. Iskolai végzettségük nem tért el lényegesen a lakásban lakó népességre jellemző megoszlástól. Nagyobb részük (33%) érettségizett, egyötödük egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezett.

2011-hez képest csökkent az egy-, két- és háromszobás lakásokban élők száma, a négy- vagy annál több szobás lakásokban lakók száma viszont növekedett. 2016-ban a lakásban élők több mint egyharmada lakott ilyen típusú lakásban. Lakóik legnagyobb részét a 30–59 éves korosztály képezte, de 2011-hez képest megnövekedett a 60 év felettiek száma is az ilyen típusú lakásokban. A négy- vagy annál több szobás lakásokban lakók iskolai végzettsége magasabb volt, mint a kisebb lakásokban élőké, s az országos átlaghoz képest jóval magasabb volt a foglalkoztatottak száma is

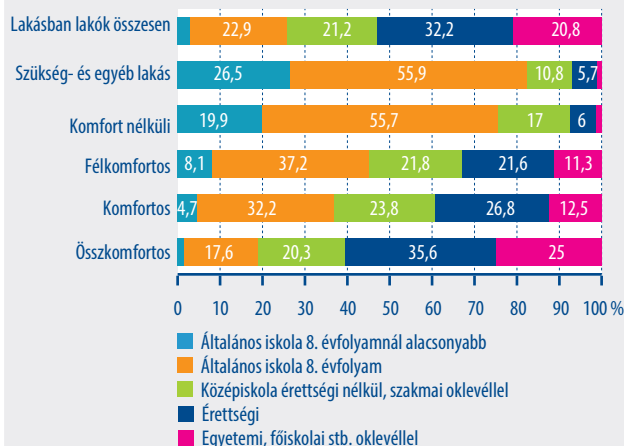
körükben. Míg az egyszobás lakásokban 1,6 fő, addig a négy- vagy annál több szobás lakásokban már kevesebb, mint 1 fő jutott egy szobára.

4.2.3. ábra A lakások lakói a lakás használati jogcíme és korcsoport szerint, 2016

2011-ben a lakásban lakó népesség 64%-a, 2016-ra közel 70%-a élt összkomfortos lakásban. A komfort nélküli és a szükséglakásokban élők száma tovább csökkent. 2016-ban már csak 253 ezren kényszerültek ilyen lakásban lakni, szemben a 2011. évi 440 ezer fővel. Az összkomfortos lakásokban lakók több mint 60%-a érettségivel vagy egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezett, viszont a komfort nélküli lakásokban élők 76%-ának, a szükség- és egyéb lakásokban élők 82%-ának csak nyolc általános vagy annál kevesebb évfolyam volt a legmagasabb iskolai végzettsége. Foglalkoztatottak legnagyobb arányban összkomfortos lakásokban éltek. Összkomfortos lakásokban jellemzően párkapcsolatban élők laktak (házaspár, élettársi kapcsolat) gyermekkel vagy gyermek nélkül.

4.2.4. ábra Az összkomfortos, a komfort nélküli és a szükséglakásokban élők iskolai végzettség szerint, 2016

2006–2016 között a lakásokon elvégzett felújítási munkálatok közül a lakókat leginkább a belső festések, burkolatok és a nyílászárók cseréje érintette. 83%-uk élt olyan lakásban, amelyben belső festést végeztek, 45%-uk lakásában burkolatot cseréltek, 39%-uknál nyílászárót. A lakók korcsoportja szerint vizsgálva, azt figyelhetjük meg, hogy azokban a lakásokban, ahol gyermekek (14 évesek és annál fiatalabbak) éltek, nagyobb arányban végeztek felújítási munkálatokat, míg legkevésbé érintett a 70 év feletti korosztály volt. Azokban a lakásokban, amelyekben gyermekek is laktak, leginkább újabb helyiségeket alakítottak ki, klímát szereltek fel, vagy a fűtési rendszert korszerűsítették, azokban pedig, amelyekben 70 év feletti személyek laktak jellemzően külső tatarozást végeztek, nyílászárót cseréltek vagy belső festést hajtottak végre.

Iskolai végzettség szerint vizsgálva a lakókat, megállapíthatjuk, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező lakók között voltak legnagyobb arányban azok,

akik olyan lakásokban éltek, ahol felújítási munkálatokat végeztek. Ezzel szemben a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettségűek között ez az arány a legkisebb. A felújítási munkálatokban érintett lakások lakói közül az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők olyan lakásokban laktak, amelyekben leginkább klímát szereltek fel, a fűtési rendszert korszerűsítették és fejlesztették a meglévő közműveket. A nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők lakásaiban pedig jellemzően a közműveket építették ki, belső festési munkálatokat végeztek vagy kívülről tatarozták a lakást.

A felújítási munkálatok a foglalkoztatottakra és az eltartottakra a leginkább jellemzőek, míg a munkanélküliekre a legkevésbé. Legnagyobb arányban a gyermekes családok újították fel otthonaikat.

A lakók háztartás-összetétele alapján elmondható, hogy a házaspárok és élettársi kapcsolatban élők végeztek legnagyobb arányban felújítási munkálatokat a lakásaikon, legkevésbé pedig az egyedülállók.

4.2.1. tábla **A lakások lakói korcsoport és a lakásban végzett felújítási munkálatok szerint, 2016**

(%)

Felújítási munkálatok (2006–2016 között)	-14	15–29	30–59	60–69	70–	Összes lakó
	éves					
Karbantartás						
belső festés, mázolás	85,5	85,0	84,0	81,9	75,5	83,1
burkolatok cseréje, javítása	48,0	44,9	46,1	44,1	34,3	44,5
külső tatarozás	29,2	27,4	29,7	32,9	29,8	29,7
gépészeti berendezések cseréje	29,5	27,1	28,8	28,5	24,2	28,0
Korszerűsítés						
új mérőórák felszerelése	14,0	11,9	12,8	11,0	9,6	12,2
klíma felszerelése	13,5	10,6	12,7	10,6	7,2	11,5
közművek kiépítése	13,2	12,7	12,8	12,6	11,3	12,6
meglévő közművek fejlesztése	18,5	15,1	16,9	14,4	11,5	15,8
újabb helyiségek kialakítása	12,5	8,6	8,4	5,0	3,6	8,0
energiamegtakarítást eredményező hőszigetelés	26,4	23,5	25,7	25,9	19,5	24,7
fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló fűtőanyag használata	22,0	18,2	19,8	18,2	13,7	18,9
nyílászáró cseréje	38,9	37,1	39,0	41,3	35,7	38,6

4.2.2. tábla **A lakások 15 éves és annál idősebb lakói iskolai végzettség és a lakásban végzett felújítási munkálatok szerint, 2016**

(%)					
Felújítási munkálatok (2006–2016 között)	8 általános vagy annál alacsonyabb	Középiskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	Érettségi	Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	Összes lakó
Karbantartás					
belső festés, mázolás	79,2	84,4	83,9	83,3	82,6
burkolatok cseréje, javítása	36,0	44,5	46,8	48,3	43,9
külső tatarozás	27,3	30,5	30,7	30,7	29,8
gépészeti berendezések cseréje	20,6	25,5	30,3	34,9	27,7
Korszerűsítés					
új mérőórák felszerelése	8,8	10,6	12,9	15,5	11,9
klíma felszerelése	4,8	7,4	13,1	19,9	11,2
közművek kiépítése	13,7	15,0	12,0	9,4	12,5
megelevő közművek fejlesztése	10,8	13,9	16,6	20,7	15,4
újabb helyiségek kialakítása	6,1	7,3	7,2	8,4	7,2
energiamegtakarítást eredményező hőszigetelés	17,8	24,4	27,1	28,2	24,4
fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló fűtőanyag használata	12,1	16,8	20,2	24,8	18,3
nyílászáró cseréje	33,1	39,9	41,1	39,6	38,5

4.2.3. tábla **A lakások lakói gazdasági aktivitás és a lakásban végzett felújítási munkálatok szerint, 2016**

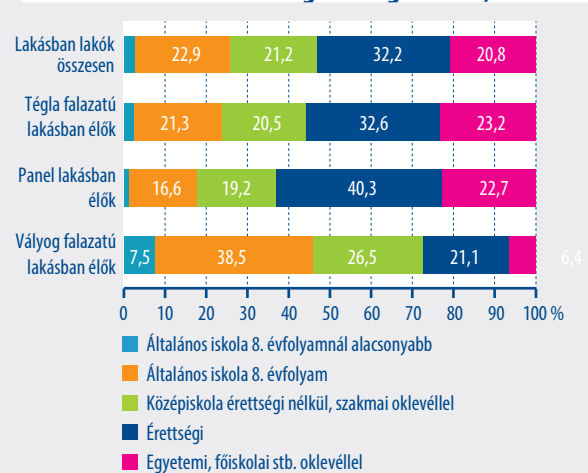
(%)					
Felújítási munkálatok (2006–2016 között)	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összes lakó
Karbantartás					
belső festés, mázolás	84,8	79,5	79,2	84,6	83,1
burkolatok cseréje, javítása	46,8	38,3	39,6	46,1	44,5
külső tatarozás	29,9	24,6	30,5	28,9	29,7
gépészeti berendezések cseréje	29,5	21,9	25,6	28,5	28,0
Korszerűsítés					
új mérőórák felszerelése	12,9	10,7	10,4	13,1	12,2
klíma felszerelése	13,0	6,7	8,3	12,9	11,5
közművek kiépítése	12,7	12,6	12,2	13,1	12,6
megelevő közművek fejlesztése	17,1	12,7	13,1	17,0	15,8
újabb helyiségek kialakítása	8,2	6,8	4,9	11,3	8,0
energiamegtakarítást eredményező hőszigetelés	26,0	19,3	22,1	25,7	24,7
fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló fűtőanyag használata	20,1	13,9	15,6	20,8	18,9
nyílászáró cseréje	39,7	32,4	38,1	37,5	38,6

4.2.1. tábla **A lakások lakói háztartás-összetétel és a lakásban végzett felújítási munkálatok szerint, 2016**

Felújítási munkálatok (2006–2016 között)	Egy családból álló háztartás		Több családból álló háztartás	Egyszemélyes háztartás	Egyéb összetételű háztartás	Összes lakó
	házaspár és élettársi kapcsolat	egy szülő gyermekkel				
Karbantartás						
belső festés, mázolás	85,4	80,8	85,7	74,0	74,8	83,1
burkolatok cseréje, javítása	47,1	40,3	45,1	36,1	37,0	44,5
külső tatarozás	31,3	26,2	29,0	25,7	26,4	29,7
gépészeti berendezések cseréje	29,8	24,5	25,8	23,4	23,5	28,0
Korszerűsítés						
új mérőórák felszerelése	12,5	11,8	8,7	12,1	12,4	12,2
klíma felszerelése	13,3	7,6	6,6	8,4	7,0	11,5
közművek kiépítése	13,5	11,4	14,5	9,1	9,7	12,6
megelevő közművek fejlesztése	16,9	13,4	12,9	13,9	13,6	15,8
újabb helyiségek kialakítása	9,1	6,2	9,7	4,0	4,4	8,0
energiamegtakarítást eredményező hőszigetelés	26,9	20,7	23,4	18,5	19,1	24,7
fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló fűtőanyag használata	20,9	15,1	16,6	13,6	14,7	18,9
nyílászáró cseréje	40,0	36,1	37,1	34,5	36,0	38,6

2016-ban a lakásban lakó népesség közel 70%-a lakott téglá-, kőfalazatú lakásban. Panel- és betonfalazatú lakásokban lakott a lakók 17%-a. A panellakások lakóit korcsoport szerint vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy az itt lakók 44%-a a 30–59 éves korosztályba tartozott, negyede 60 évesnél idősebb volt. A panellakásokban élők közel kétharmada rendelkezett érettséggel vagy ennél magasabb iskolai végzettséggel, ez 10 százalékponttal haladta meg az átlagot. Még mindig nagyon magas volt a vályogból épült lakásokban élők száma, az ilyen típusú otthonokban 1,2 millió főt számláltak meg, a lakónépesség 13%-át. A vályogházban lakók 46%-ának nyolc általánosnál nem volt magasabb a befejezett iskolai végzettsége, 27%-a érettségi nélküli szakmai oklevéllel rendelkezett.

4.2.5. ábra **A téglá-, a panel- és a vályogfalazatú lakások lakói iskolai végzettség szerint, 2016**

A KSH honlapjáról elérhető részletes táblák jegyzéke

(<http://www.ksh.hu/mikrocenzus2016>)

1. Visszatekintő adatok

1.1. Lakóegységek, lakások

- 1.1.1. A lakóegységek rendeltetése, lakók, laksűrűség
- 1.1.2. A lakások helyiségei
- 1.1.3. A lakások szobaszáma
- 1.1.4. A lakások felszereltsége

1.2. Lakott lakások és lakóik

- 1.2.1. A lakott lakások tulajdonjelleget és településtípus szerint
- 1.2.2. A lakott lakások használati jogcím és szobaszám szerint
- 1.2.3. A lakott lakások helyiségei a lakás szobaszáma szerint
- 1.2.4. A lakott lakások szobaszám és lakók száma szerint
- 1.2.5. A lakott lakások komfortosság és szobaszám szerint
- 1.2.6. A lakott lakások fűtési mód és szobaszám szerint
- 1.2.7. A lakott lakások felszereltség és a lakók száma szerint
- 1.2.8. A lakott lakások a lakók korösszetétele és száma szerint
- 1.2.9. A lakott lakások a lakók korösszetétele és szobaszám szerint
- 1.2.10. A lakott lakások a lakók korösszetétele és komfortosság szerint
- 1.2.11. A lakott lakások a háztartások és a családok száma és településtípus szerint

1.3. Nem lakott lakások

- 1.3.1. A lakott és nem lakott lakások számának alakulása
- 1.3.2. A nem lakott lakások tulajdonjelleget és felszereltség szerint
- 1.3.3. A nem lakott lakások szobaszám és komfortosság szerint
- 1.3.4. A nem lakott lakások komfortosság és tulajdonjelleget szerint

2. Részletes adatok

2.1. Lakóegységek, lakások

- 2.1.1. A lakásállomány tulajdonjelleget, szobaszám, lakás-alapterület, építési év, komfortosság, falazat és felszereltség szerint, 2016
- 2.1.2. A lakásállomány szobaszám, lakás-alapterület, építési év, komfortosság, falazat és felszereltség szerint, 2016

2.2. Lakott lakások és lakóik

- 2.2.1. A lakott lakások tulajdonjelleget, használati jogcím, szobaszám, lakás-alapterület, építési év és komfortosság szerint, 2016
- 2.2.2. A lakott lakások használati jogcím, szobaszám, lakás-alapterület, komfortosság és a lakók száma szerint, 2016
- 2.2.3. A lakott lakások szobaszám, tulajdonjelleget, lakás-alapterület, építési év és felszereltség szerint, 2016
- 2.2.4. A lakott lakások szobaszám és konyhával való ellátottság, valamint tulajdonjelleget, komfortosság, fűtési mód és fűtőanyag szerint, 2016

- 2.2.5. A lakott lakások fürdő- és főzőhelyiséggel való ellátottság, valamint tulajdonjelleget, használati jogcím, szobaszám, lakás-alapterület, építési év és a lakók száma szerint, 2016
- 2.2.6. A lakott lakások építési év, szobaszám, lakás-alapterület, falazat, felszereltség, fűtési mód és fűtőanyag szerint, 2016
- 2.2.7. A lakott lakások felszereltség, valamint tulajdonjelleget, használati jogcím, szobaszám, lakás-alapterület, építési év és a lakók száma szerint, 2016
- 2.2.8. A lakott lakások alapterület, valamint tulajdonjelleget, szobaszám, építési év, komfortosság, fűtési mód és fűtőanyag szerint, 2016
- 2.2.9. A lakott lakások a lakók száma, tulajdonjelleget, építési év, komfortosság, falazat és felszereltség szerint, 2016
- 2.2.10. A lakott lakások a lakók korösszetétele, valamint tulajdonjelleget, szobaszám, lakás-alapterület, építési év, komfortosság és a lakók száma szerint, 2016
- 2.2.11. A lakott lakások a lakásban végzett felújítási munkálatok, valamint tulajdonjelleget, szobaszám, építési év, komfortosság, fűtési mód és fűtőanyag szerint, 2016
- 2.2.12. A lakott lakások lakói korcsoport, nem és a lakás főbb jellemzői szerint, 2016
- 2.2.13. A lakások 15 évesnél idősebb lakói legmagasabb befejezett iskolai végzettség és a lakás főbb jellemzői szerint, 2016
- 2.2.14. A lakott lakások lakói gazdasági aktivitás és a lakás főbb jellemzői szerint, 2016
- 2.2.15. A lakott lakások lakói háztartás összetétel és a lakás főbb jellemzői szerint, 2016

2.3. Nem lakott lakások

- 2.3.1. A nem lakott lakások tulajdonjelleget, valamint szobaszám, lakás-alapterület, építési év, komfortosság, falazat és felszereltség szerint, 2016

3. Megyesoros adatok

3.1. Lakóegységek, lakások

- 3.1.1. A lakóegységek rendeltetése és lakóik, 2016

3.2. Lakott lakások és lakóik

- 3.2.1. A lakott lakások tulajdonjelleget szerint, 2016
- 3.2.2. A lakott lakások használati jogcím szerint, 2016
- 3.2.3. A lakott lakások szobaszám és laksűrűség szerint, 2016
- 3.2.4. A lakott lakások a lakás helyiségei szerint, 2016
- 3.2.5. A lakott lakások a lakás alapterülete szerint, 2016
- 3.2.6. A lakott lakások a lakás falazata szerint, 2016
- 3.2.7. A lakott lakások komfortosság szerint, 2016
- 3.2.8. A lakott lakások fűtési mód szerint, 2016
- 3.2.9. A lakott lakások fűtőanyag szerint, 2016
- 3.2.10. A lakott lakások felszereltség szerint, 2016
- 3.2.11. A lakott lakások a lakásban végzett felújítási munkálatok szerint, 2016
- 3.2.12. A lakott lakások a lakók száma szerint, 2016
- 3.2.13. A lakott lakások a lakók korösszetétele szerint, 2016

3.3. Nem lakott lakások

- 3.3.1. A nem lakott lakások tulajdonjelleget szerint, 2016
- 3.3.2. A nem lakott lakások a használat típusa szerint, 2016
- 3.3.3. A nem lakott lakások szobaszám szerint, 2016
- 3.3.4. A nem lakott lakások a lakás alapterülete szerint, 2016
- 3.3.5. A nem lakott lakások a lakás falazata szerint, 2016
- 3.3.6. A nem lakott lakások komfortosság szerint, 2016
- 3.3.7. A nem lakott lakások felszereltség szerint, 2016

Szerzők:

Balogh Erika, Simor Éva, Vörös Csabáné

Közreműködött:

Ináncsi Zita

Olvasószerkesztő:

Cz. Tóth János

Tördelőszerkesztő:

Zombori Orsolya

A táblázóprogramot készítette:

Papp Márton

További információ: Kovács Marcell

Telefon: (+36-1) 345-6309, e-mail: Marcell.Kovacs@ksh.hu

Internet: www.ksh.hu/mikrocenzus2016

kiadvanyrendeles@ksh.hu

(+36-1) 345-6789 (telefon), (+36-1) 345-6788 (fax)

Borítófotó: Fotolia